

OPERA PHILOSOPHORUM MEDII AEVI

TOM 6

TEXTUS ET STUDIA

1985

Fasc. 2

METAFIZYCZNE UJĘCIA JEDNOŚCI

(Platon, Tomasz z Akwinu,
Giovanni Pico della Mirandola, Arystoteles)

REDAKCJA TOMU:
MIECZYŚLAW GOGACZ

SPIS TREŚCI

ZESZYT 2

Część trzecia

JEDNO I BYT WEDŁUG GIOVANNIEGO PICO DELLA MIRANDOLA

LESZEK KUCZYŃSKI: Zawartość problemowa traktatu „De ente et uno” Giovanniego Pico della Mirandola.....	3
Wstęp.....	3
1. Autor traktatu.....	4
1.1. Opinie o Giovannim Pico.....	4
1.2. Formacja intelektualna.....	7
1.3. Dzieje myśli	16
2. Filozoficzna treść traktatu.....	20
2.1. Geneza i znaczenie „De ente et uno”.....	20
2.2. Komentujący przegląd treści.....	23
2.3. Podsumowanie przeglądu	34
2.4. Źródła koncepcji bytu.....	36
2. 5. Uwagi końcowe.....	46
 GIOVANNI PICO DELLA MIRANDOLA: „O bycie i jednie Aniołowi Polizianowi” (tłum. Leszek Kuczyński).....	50
Wstęp.....	50
Rozdział pierwszy (w którym przedstawia argumenty, którymi platonicy chcą ustanowić wyższość jedna nad bytem).....	51
Rozdział drugi (w którym szuka, gdzie Platon mówi o bycie i jednie i wykazuje, że jego słowa potwierdzają raczej zdanie uznających, równość jedna i bytu, niż tych, którzy chcą wyższości jedna nad bytem).....	51
Rozdział trzeci (w którym wyjaśnia, jak Arystoteles rozumie byt, gdy czyni go równym z jednym i obejmującym sobą wszystko)	53
Rozdział czwarty (w którym wyjaśnia, w jaki sposób może być coś wyższego od bytu).....	54
Rozdział piąty (w którym wyjaśnia, z jakiego powodu perypatetycy przypisują Bogu wiele określeń, które platonicy negują i naucza, w jaki sposób przez cztery stopnie wznosimy się do ciemności, którą zamieszkuje Bóg).....	57
Rozdział szósty (w którym obala drugi argument platoników o materii pierwszej).....	62
Rozdział siódmy (w którym obala trzeci argument platoników dotyczący wielości i wykazuje twierdzącym, że jedno jest powszechniejsze od bytu, i, że musieliby uznać coś, co Platon odrzuca).....	63
Rozdział ósmy (w którym objaśnia, w jaki sposób te cztery, mianowicie byt, jedno, prawda i dobro są we wszystkich rzeczach, które są po Bogu).....	64
Rozdział dziewiąty (w którym wyjaśnia, w jaki sposób te cztery są w Bogu)	67
Rozdział dziesiąty (w którym całe rozważanie zwraca się ku nauce życia i poprawie obyczajów).....	68

Bibliografia.....	70
-------------------	----

Cześć czwarta

JEDNOŚĆ I WSZECHŚWIAT WEDŁUG ARYSTOTELESA

JACEK GÓRNIAK: Wszechświat, ciała fizyczne i Bóg w filozofii Arystotelesa.....	73
Wprowadzenie	73
1. Ogólna teoria Wszechświata.....	75
Wstęp do części ogólnej	75
1.1. Różne rodzaje materii	81
1.2. Procesy samorzutne i przypadkowe.....	87
1.3. Procesy wytwórcze	94
1.4. Procesy losowe	96
1.5. Procesy niezgodne z prawami fizyki	99
1.6. Przeciwne wzajemne postaci materii	104
1.7. Konkret w świecie fizycznym	109
1.8. Procesy fizyczne i konkrety	112
1.9. Procesy myślenia	116
1.10. Hipotetyczne uwarunkowania procesów fizycznych	120
1.11. Rzeczywiste uwarunkowania procesów fizycznych	124
1.12. Energia pola sił	129
1.13. Pole sił fizycznych	132
1.14. Ciała działające i doznające działania	138
1.15. Matematyczne ujmowanie materii	144
1.16. Zakończenie części ogólnej.....	149
2. Szczegółowa teoria Wszechświata.....	152
Wstęp do części szczegółowej	152
2.1. Wszechświat układem doskonale izolowanym.....	156
2.2. Punkty osobliwe Wszechświata	159
2.3. Abstrakcyjna skończoność i konkretna nieskończoność Wszechświata	164
2.4. Ruch procesem zachodzącym w punkcie osobliwym	167
2.5. Absolutna czasoprzestrzenna ciągłość ruchu w punkcie osobliwym.....	171
2.6. Przestrzeń Wszechświata w punkcie osobliwym.....	175
2.7. Czas Wszechświata w punkcie osobliwym.....	182
2.8. Konkrety w różnych rodzajach punktów osobliwych Wszechświata.....	188
2.9. Możliwe do zaobserwowania okolice punktu osobliwego.....	193
2.10. Procesy zachodzące w sąsiedztwie punktów osobliwych Wszechświata.....	198
2.11. Cząstki elementarne, rośliny i zwierzęta jedynymi konkretnymi we Wszechświecie.....	201
2.12. Zwierzę-które-myśli-samo-siebie Bogiem.....	207
2.13. Bóg, jego myślenie oraz Zwierzę-które-myśli-o-czymś.....	210
2.14. Zwierzę-które-myśli-samo-siebie, czas i inne konkrety.....	214
2.15. Bóg a zachowanie Zwierząt-myślących-o-czymś	220
2.16. Zakończenie części szczegółowej.....	222
Bibliografia dzieł cytowanych.....	225
Résumé	229

